

70

Handwritten marks and a small sketch or signature in the top right corner.

45.
Ampl. 43

COLLEGII PRIVATI
INSTITUTIONUM IUSTINIA-
NEARUM

Disputatio Undecima

De
CONTRACTI-
BUS ET OBLIGATIO-
NIBUS IN GENERE

Quam

D. T. O. M. A.

*Consensu Amplissimi Actorum Ordinis in celeberrimâ
Wittebergensium Academiâ*

SUB PRÆSIDIO

BALTHASARIS à BRUNNEN
NOB. MARCH.

Examinandam proponit

*Suis Nobilissimis & Praestantissimis Dn.
Collegis*

ERASMUS STÖRBECK OSTER-
BURGO-Marchicus

Ad diem 5. Augusti, horis locoq; solitis.

WITTEBERGÆ,

Typis JOHAN. GORMANNI, ANNO MDLXX.

35.

ANTQUA GENERIS NOBILITATE, morum elegantia & omnis generis virtute admodum conspicuo juveni

ANDREÆ à Zagow

Viri

Magnifici maximè strenui & Nobilissimi

ACATII à Zagow in Uvlosen Scharpe hofe & Behtenhagen Hereditarij

parentis optimi

optimo filio

paternæ virtutis æmulo

Bonarum artium & jurisprudentiæ Studioſo

ſolertiſſimo

Patrono & fautori ſuo unice

ſuſpiciendo

hanc diſputationem juridicam debi-

tæ animi ſubjectionis & gratitu-

dinis ergò

offert & conſecrat

ERASMUS Störbeck

ASSERTIO I.

Obligatio juri rerum rectè annumeratur.

Extus sunt expressi in princ. Inst. de rer. divis. l. 1. §. fin. ff. eod. §. fin. Inst. de usu & habitat. Hoen. disp. 13. §. 1. Clarissimus Dn. Försterus in tract. Justin. disp. 2. §. 1. Arum. exerc. Inst. 12. §. 2. & 3. Hillig. in Don. enucleato lib. 12. c. 1. lit. a. Schneidvv. ad princ. Inst. de oblig. n. 3. Et huic sententiæ hætenus adhæsit firmiter comm. DD. schola, & adhuc adhæret. Diss. tamen ab eadem Vult. ad princ. Inst. de obligat. n. 5. & seqq. quem allegat & sequitur Anton. Matth. in not. ad princ. Inst. de rer. divis. existimans, obligationem rectius ad jus personarum referri. Verùm sciendum est, Vult. malè confundere jus personarum, quod notat statum & conditionem in libertate civitate & familia consistentem t. t. Inst. de capit. demin. & jus personale, quod non statum, sed affectionem, circumstantiam aut actum necessarium, seu adjunctum personæ extrinsecus cohærens, significat. Ad jus personarum obligatio non pertinet; illud enim in commercio non est, & proinde nec in obligatione l. 83. §. 5. ff. de V. O. Rectè tamen ad jus personale refertur, quoniam persona personæ obligatur. Aliiter dissentiunt Theophilus, Accursius, Angelus, & alij existimantes, obligationem juri actionum annumerandam esse. Verùm illorum fundamentum admodùm infirmum esse apparet ex traditis ad Harp. ad princ. Inst. de oblig. n. 3. & Arum. d. exerc. Inst. 12. §. 2.

II

Obligatio est juris vinculum, quo necessitate astringimur alicujus rei solvendæ, secundum civitatis Romanæ jura.

Tex-

Textus est in princ. Inst. de oblig. quem inter alios sufficienter interpretatur Harp. Vide Don. lib. 12. comm. c. 1.

III.

Quam definitionem ad naturalē quoque obligationem referre, institutū Imperatoris nō patitur.

Quoniam ibi definitur talis obligatio, quæ est vinculum juris civilis, & quæ continet in se necessitatem solvendi. At naturalis obligatio solo æquitatis vinculo sustinetur, ex quo non actio, id est, solvendi necessitas oritur l. Stichum 95. §. naturalis 5. ff. de solut. l. juris gentium 7. §. sed cum 4 ff. de pact. Schneidw. ad princ. Inst. de oblig. sub rubr. de oblig. natur. tantum n. 1. Clarissimus Dn. Försterus in tract. de pact. c. 8. pag. 204. & seqq. Hunn. disp. 13. §. 2. Jacob. Cram. discept. 14. q. 3. Harp. ad princ. Inst. de oblig. n. 24.

IV.

In l. 19. ff. de V. S. contractus definitio non extat.

Nam definitio, quæ destituitur genere & forma, non est definitio. Sed hæc definitio est talis. Ergo non est definitio. Major expedita est. Minorem etiam ipsi dissentientes concedunt, ut apparet ex Goedd. ad d. l. 19. ff. de V. S. n. 29. Vide Hunn. variar. resolut. jur. civil lib. 3. tract. 2. q. 1. & in tract. de pact. c. 2. q. 13.

V.

Contractus nominati ab innominatis male sic vulgò discernuntur, ut in innominatis pœnitentiæ locus esse dicatur, nec ij statim atque perfecti sunt, actionem pariant: Nominati vero & pœnitentiam non admittant, & actionem pariant, quam primum in esse fuerint producti.

Nam quod primam differentiam concernit, illa subsistere non potest, quoniam regula generalis est de omnibus contractibus i. l. sicut 5. C. de oblig. & act. quod ea, quæ ab initio sunt voluntatis, postea fiant necessitatis. Quod autem interdum, & quidem tantum ex parte actoris, qui implevit contractum innominatum, pœnitere licet, id commune habent contractus innominati cum quibusdam nominatis; veluti, cum societate §. manet 4. Inst. de societ. cum mandato §. recte 9. Inst. de mand. cum deposito l. 1. §. pen. ff. de pos. Secundam differentiam quod att

net, illa itidem subsistere non potest, quoniam contractus innominati tunc in esse producti dicuntur, quando ex parte unius contrahentium aliquid datum aut factum est, ut vicissim quid detur aut fiat *l. 5. ff. de prescript. verb.* Quam primum autem quid datum aut factum est, contractus paratā habet actionem præscriptis verbis, etiam si ex altera parte nihil datum aut factum fuerit; ut enim pro eo, quod datum aut factum est, vicissim aliquid detur aut fiat, id non ad perfectionem, sed ad complementum contractus pertinet Goedd. *in tract. de cont. & comm. stipul. c. 1. n. 53.* Hunn. *disp. 13. §. 8. & variar. resolut. jur. civil. lib. 3. tract. 2. q. 3.* Diss. Harp. *part. 2. disp. 1. §. 9. lit. a.* Schneidw. *ad §. sequens Inst. de obligat. n. 1. & 14. & DD. comm.*

VI.

Nudum pactum ne jure quidem Cananico actionē producit.

Quando enim jus Canonicū à civili nō aperte dissentit, tunc non est discriminē aliquod inter utrumque constituendū *c. 7. ext. de nov. oper. nunciat.* Atqui Ius Canonicū quoad hunc passū à jure civili aperte dissentire, nullibi legitur. Ergo Hun. *in tract. de pact. c. 7. q. 3.* ubi multos autores pro & contra allegat.

VII.

Pacta contractibus stricti juris in continenti adjecta actionem pariunt.

I. Per *l. 4. §. fin. ff. de pact.* ubi conditio sive pactū debet inesse stipulationi tacitæ, nō secus atque si hoc expressū fuisset. Et licet nōnulli dicant, inesse ex parte rei. Attamē hoc duplici ex fundamento subsistere non potest *i.* nam quando reū saltē adjurat pactum per exceptionē, tum per se extra contractū sumitur & consideratur, & tū non potest inesse; Inesse enim dicuntur, quæ ita conjuncta sunt ipsis contractibus, ut cum ipsis in unā naturā sint confusa. *ii.* quoniā, si expressa fuisset conditio in stipulatione, inesset certè ex parte actoris. Atqui Paulus *in d. l. 4. §. ult.* dicit, nō aliter inesse stipulationē, atq; si hoc expressū fuisset *2.* per *l. veditor 13. in princ. ff. com. m. pradior.* ubi personæ possidētium, aut in jus eorū succedentium, per stipulationis vel venditionis legem, id est, pactum, obligantur. Si igitur obligantur, dabitur adversus ipsos actio. Clarissimus Dn. Försterus *in tract. de pact. c. 8. f. 245.* Hunn. *in tract. de pact. c. 7. q. 4.* Goedd. *in tract. de cont. & comm. stipul. c. 8. n. 37.* Hœnon. *disp. 22. coroll. 1.* ubi multos dissentientes allegat.

*Dicuntur autum pacta in continenti adjecta,
que sunt contractu jam tum perfecto & absoluto.*

Quoniam in l. 7. §. 5. ff. de pact. pacta ista dicuntur in continenti subsecuta. At subsequi contractum id dicitur, quod perfecto jam contractu factum est Hunn. d. c. 7. q. 5. Diss. Donnell. ad l. 13. C. de pact. n. 7.

Ex pactis ita adjectis nascitur actio ipsius contractus.

I. Quoniam hujusmodi pactum contractus, cui apponitur, pars est l. fundi 79. ff. de contrah. empt. At quicquid toti tribuitur, idem quoque parti tribuendum est. 2. quoniam pactum ita appositum actionem contractus informat & reformat l. 7. §. 5. ff. de pactis Hunn. d. l. q. 7. ubi illorum opiniones, qui vel actionem præscriptis verbis solum dari, vel actionem præscriptis verbis una cum actione ex ipso contractu descendente competere, existimant, refutat.

Qui nam dicantur infantie & pubertati proximi, judicis arbitrio committendum est.

Quoniam hoc neque expressa lege definitum est, neque per certam juris rationem ex lege decidi potest Harp. ad princ. Inst. de autor. tut. n. 17. Goedd. in tract. de cont. & comm. stipul. c. 8. n. 204. Hoënon. dist. 2. ad R. I. ad l. 5. q. 4. Judex autem rationem habebit non tantum annorum, sed etiam conditionis & regionis, in qua impubes natus est, aliarumque qualitatium & circumstantiarum, ob quas fieri potest, ut unus eadem ætate plus vel minus intellectus habeat, quam alius Menoch. lib. 2. de arbitr. judic. quest. cas. 57. n. 44. & seqq. Diss. Hunn. variar. resolut. jur. civil. lib. 1. tract. 5. q. 16. existimans, proximos infantie dici ab initio anni octavi usque ad annum decimum cum dimidio completum; proximos vero pubertati ab hoc usque ad annum decimum quartum completum.

XI.

Contractus de re impossibili non valet.

Textus sunt in l. 15. ff. de condit. instit. l. impossibilium ff. de R. I. l. 1. §. 9. ff. de obligat. & action. Hunn. variar. resolut. jur. civil. lib. 3. tract. 2. q. 7.

XII.

Ex puro contractu, cui neque dies, neque conditio adjecta est, statim agi potest.

Textus sunt in §. omnis 2. Inst. de verbor. obligat. l. liber homo 118. §. 1. l. eum qui 41. §. 1. ff. eod. l. cedere diem 213. ff. de V. S. l. in omnibus 14. ff. de R. I. Humanitatis tamen & miserationis gratia modicum debitori ad solvendum tempus conceditur l. si debitori 31. ff. de judic. quoniam creditor non statim debet venire cum sacco paratus l. quod dicimus 105. ff. de solution. Tempus igitur solutionis cum tempore agendi non est confundendum Hænon. disp. 14. §. 4. Hunn. variar. resolut. jur. civil. lib. 3. tract. 2. q. 8.

XIII.

Ambiguae locutionis interpretatio contractuum, cui liberum fuit legem apertius dicere contractui, facienda est.

Textus sunt in l. in contrahenda 172. ff. de R. I. l. veteribus 39. ff. de pact. l. Labeo 21. ff. de contrah. empt. Hænon. disp. 16. §. 4. Hunn. variar. resolut. jur. civil. lib. 3. tract. 2. q. 21. Pacius cent. 2. q. 7.

XIV.

Si dolus malus bonæ fidei contractui causam præbuit, ipso jure contractus ille nullus est; secus, si incidens sit: Hoc enim casu actio ex eodem contractu conceditur.

Textus sunt in l. & eleganter 7. ff. de dolo malo l. 16. §. 1. ff. de minor. l. 3. §. ult. ff. pro soc. quibus hæc ratio accedit, quod bona fides bonæ fidei contractuum inhærens proprium & substantiale adjunctum sit l. domum 57. ff. de cont. empt. §. actionum Inst. de action. & proinde tolli non possit, nisi rem ipsam etiam simul
tolla-

tollamus Hænon. disp. 22. §. 7. eleganter & prolixè Goedd. in tract.
de cont. & comm. stipul. c. 3. n. 114. & seqq.

XV.

*Vis quoque & metus, dans causam contractui bonæ fidei,
eum ipsa jure nullum facit.*

I. Quoniam consensui nihil tam contrarium, præsertim in
bonæ fidei contractibus, quàm vis atque metus l. nihil 116. ff. de R.
I. 2. per l. si mulier 21. §. si dos 3. ff. quod metus causa ubi dicitur, quod,
si dos metu sit promissa, nullius momenti sit dotis promissio. 3.
per l. 1. C. de rescind. vend. ubi proponitur casus, quo per vim co-
actus quis domum vendiderat, & respondet Imperator Alexan-
der, quod malæ fidei emptio irrita sit. Quod autem irritum est,
id etiam nullum est. Hænon. d. l. §. 8. Hunn. variar. resolut. jur. civil.
lib. 3. tract. 2. q. 18.

XVI.

Culpæ propriè non sunt species, sed tantum gradus.

Quoniam majoris & minoris ratio specie differre non fa-
cit l. ult. ff. de instr. vel instrum. legato Harp. ad §. sequens Inst. de ob-
ligat. n. 69. Hilliger in Don. enucleato lib. 16. comm. c. 7. ad lit. f. Bo-
cer. in comm. ad l. contractus 23. ff. de R. I. c. 3. n. 10. Wesenbec. ad
§. præterea. 3. Inst. quibus mod. recont. oblig. Diss. Don. d. c. 7. Hænon.
ad l. contractus 23. ff. de R. I. disp. 5. Hunn. disp. 14. §. ult.

XVII.

Incendium casibus fortuitis annumerandum est.

Per l. contractus 23. ff. de R. I. & l. in rebus 18. ff. commod. Hil-
liger in Don. enucl. lib. 16. c. 6. lit. k. Mynsing. cent. 6. obs. 88. Har-
precht ad §. sequens 2. Inst. de obligat. n. 79.

XIIX.

Is qui casum fortuitum in se recepit, etiam de insolito tenetur.

Textus est in l. fistulas 78. §. ult. ff. de cont. empt. Arius Pinel.
ad l. 2. C. de rescind. vend. part. 1. c. 3. n. 30. Fachin. lib. 1. contro. c.
86. Bronch. cent 1. miscell. cont. assert. 15. Hænon. disp. 13. §. 8. Diss.
Gail. lib. 2. obs. 23. n. 18.

SOLI DEO GLORIA.

Datum der Entleihung bitte hier einstempeln!

7 A 2 198

